

16.12.2010

Etnisten suhteiden neuvottelukunnan kannanotto hallituksen ohjelmaan vuosille 2011-2015

Etnisten suhteiden neuvottelukunta (ETNO) on valtioneuvoston asettama laajapohjainen asiantuntijaelin, jonka tarkoituksena on mm. kehittää vuorovaikutusta viranomaisten, kansalaisjärjestöjen ja eduskunnassa edustettuna olevien puolueiden sekä maahanmuuttajien ja etnisten vähemmistöjen välillä niin valtakunnallisella, alueellisella kuin paikallisellakin tasolla. Lisäksi ETNO avustaa maahanmuuttopolitiikan asiantuntijana ministeriöitä etnisesti yhdenvertaisen ja monimuotoisen yhteiskunnan kehittämisessä.

Etnisten suhteiden neuvottelukunta esittää hallituksen ohjelmaan vuosille 2011-2015 seuraavaa:

1. Hyvät etniset suhteet ovat edellytys suomalaisen yhteiskunnan vakaudelle, yhtäläisten mahdollisuuksien toteutumiselle ja monipuolisen osaamisen hyödyntämiselle suomalaisen yhteiskunnan hyvinvoinnin vahvistamiseksi. Asenneilmapiirin koventumisesta on Suomessa kuitenkin viime aikoina ollut nähtävissä useita eri merkkejä. Tulevan hallituksen tärkeänä tehtävä on tämän negatiivisen kehityksen pysäyttäminen sekä eri väestöryhmien että uskontokuntien välisen positiivisen vuorovaikutuksen edistäminen määrätietoisesti osana kaikkea hallituksen toteuttamaa politiikkaa.

Etnisten suhteiden neuvottelukunta esittää, että

- Hallituksen ohjelman poikkileikkaavana tavoitteena tulee olla eri väestöryhmien ja uskontokuntien välisen positiivisen vuorovaikutuksen edistäminen. Hyvien etnisten suhteiden kehittäminen tulee ottaa huomioon kaikessa yhteiskuntapoliittisessa suunnittelussa, erityisesti työllisyyspolitiikassa, koulutuspolitiikassa, asuntopolitiikassa, tasa-arvopolitiikassa sekä sosiaalisen ja taloudellisen syrjäytymisen ehkäisyssä. Hallituksen tulee toimia aktiivisesti rasismia, muukalaisvihamielisyyttä ja syrjintää vastaan.

2. Kotoutumislaissa¹ on kotoutuminen määritelty maahanmuuttajan ja yhteiskunnan vuorovaikutteiseksi kehitykseksi, jonka tavoitteena on hankkia yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja samalla kun tuetaan mahdollisuuksia oman kielen ja kulttuurin ylläpitämiseen. Tulevina vuosina tulee varmistaa, että kotoutumisen tukemiseksi määritellyt toimet voidaan toimeenpanna ja etteivät ne vaarannut esimerkiksi resurssien puutteen vuoksi. Tällä hetkellä esimerkiksi kielikoulutukseen pääseminen voi kestää pitkään. Aiempaa enemmän tulee myös kiinnittää huomiota siihen, että kotoutumisessa keskeisessä roolissa on myönteinen vuorovaikutus ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Yhteiskunnan tukeminen kansainvälistyvempään ja monimuotoistuvaan Suomeen edellyttää konkreettisia toimia hallinnon eri tasoilla sekä niiden riittävää resurssointia.

Suomessa asuu maahan muuttaneita henkilöitä, jotka osallistuvat täysipainoisesti suomalaisen yhteiskunnan toimintaan. Näiden henkilöiden panos suomalaisen yhteiskunnan kehittämiseen jää

¹ Eduskunnassa hyväksytty uusi laki kotoutumisen edistämiseksi. Laki tulee voimaan 1.9.2011 (Osallisena Suomessa - kokeilun osalta 1.1.2011).

usein huomioimatta kotouttamista koskevassa keskustelussa. Hyvien esimerkkien ja kotouttamista koskevien hyvien käytäntöjen esiin tuomista tulisi tehostaa.

Etnisten suhteiden neuvottelukunta esittää, että

- Hallituskaudella edistetään maahanmuuttajien kotoutumista tukemalla mahdollisuuksia opiskella suomen ja ruotsin kieltä sekä hankkia tarvittavat tiedot ja taidot suomalaiseen yhteiskuntaan, koulutukseen ja työelämään osallistumiseksi. Ulotetaan oikeus suomen ja ruotsin kielen opiskeluun sekä tietopalveluihin koskemaan kaikkia maahanmuuttajaryhmiä.
- Hallitus varaa riittävät resurssit uudessa kotoutumislaissa määrättyjen toimenpiteiden toteuttamiseen. Hallitus turvaa kieli- ja muun kotoutumiskoulutuksen määrän riittävällä resurssoinnilla ja kehittää koulutuksen laatua. Edistetään erityisin keinoin maassa jo olevien maahanmuuttajien työllistymistä.
- Hallitus edistää maahanmuuttajataustaisten nuorten edellytyksiä päästä toisen asteen koulutukseen. Opetushallitus on laatinut selvityksen maahanmuuttajataustaisten nuorten toisen asteen koulutukseen pääsystä ja läpäisystä. Tulosten mukaan jatkokoulutuksen ulkopuolelle jää huomattava määrä maahanmuuttajataustaisia nuoria. Selvityksen pohjalta hallituskaudella laaditaan konkreettisia toimenpiteitä tilanteen korjaamiseksi. Toimenpiteiden toteutumiseksi varataan riittävät resurssit.
- Hallitus edistää aktiivisesti maahanmuuttajien oikeutta säilyttää oman kielen, kulttuuri ja uskonto. Tavoitteen saavuttamiseksi on keskeistä turvata lasten oman äidinkielen opetus perusopetuksessa. Lisäksi tulisi suunnata resursseja etnisten vähemmistöjen omien järjestöjen toimintaan. Suomessa asuvien etnisten vähemmistöjen kieli- ja kulttuuriosaamista tulisi myös aiempaa enemmän hyödyntää suomalaisen yhteiskunnan voimavarana esimerkiksi kansainvälisissä suhteissa ja kaupankäynnissä. Oikeus omaan kulttuuriin ei oikeuta perus- tai ihmisoikeusloukkauksiin eikä muuhun Suomessa lainvastaiseksi katsottavaan menettelyyn.
- Hallitus laatii ihmisoikeuspoliittisen toimintaohjelman ja osana sitä konkreettisia toimenpiteitä eri väestö- ja uskontoryhmien välisen vuoropuhelun edistämiseksi. Varataan riittävät määrärahat niin, että toimenpiteitä voidaan toteuttaa valtakunnallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla. Vahvistetaan toimivia vuoropuhelufoorumeita ja kerätään hankkeiden pohjalta hyviä käytäntöjä eri väestöryhmien yhteistoiminnalle sekä maahanmuuttajien ja viranomaisten väliselle yhteistyölle.

3. Suomalaisen yhteiskunnan toimintaan ja kehittämiseen osallistuminen esimerkiksi etnisten vähemmistöjen omien järjestöjen tai uskonnollisten yhteisöjen toiminnan kautta on merkittävä osa kotoutumista. Lisäksi etnisten vähemmistöjen omat järjestöt ja uskonnolliset yhteisöt omaavat vähemmistökulttuurien ja -kielten tuntemusta sekä verkostoja, joiden avulla ne voivat edistää maahanmuuttajien osallistumista ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Järjestöt voivat täydentää viranomaisten kotoutumispalveluita esimerkiksi tarjoamalla omakielistä orientoivaa opastusta ja sosiaalista toimintaa maahanmuuton alkuvaiheessa. Lisäksi ne toimivat myös viranomaisten yhteistyökumppaneina, joiden kautta viranomaiset saavat ajankohtaista tietoa maahanmuuttajien arjesta ja joiden kautta viranomaiset voivat välittää tietoa myös vaikeasti tavoitettaville ryhmille kuten esimerkiksi luku- ja kirjoitustaidottomille.

Käyntiosoite	Postiosoite	Puhelin	Vaihde	Kotisivu	Sähköposti
Sisäasiainministeriö	Sisäasiainministeriö/ETNO				
Vuorikatu 20 A	PL 26	071 878 8644	071 878 0171	www.intermin.fi/etno	etno@intermin.fi
Helsinki	00023 Valtioneuvosto	071 878 8637			

Etnisten vähemmistöjen omat järjestöt ovat kuitenkin pääasiassa melko uusia, minkä vuoksi niillä ei ole kerättyä varallisuutta toiminnan järjestämiseen. Tämän vuoksi uusien vähemmistöjen mahdollisuudet tukea uusia tulijoita sekä ylläpitää kieltään ja kulttuuriaan ovat tällä hetkellä riittämättömät ja ne tarvitsevat tukea toiminnan kehittämiseen. Myös vakiintuneemmat järjestöt ja yhteisöt tarvitsevat tukea kotouttamista edistävien toimintojen toteuttamiseen.

Etnisten suhteiden neuvottelukunta esittää, että

- Hallitus edistää maahanmuuttajien osallisuutta suuntaamalla riittävät resurssit etnisten vähemmistöjen järjestötoiminnan ja uskonnollisten yhteisöjen tukemiseen. Maahanmuuttajien osallistumista tulisi tukea jakamalla tietoa osallistumismahdollisuuksista, järjestämällä koulutusta järjestötoiminnasta ja suuntaamalla määrärahoja hankkeisiin, joilla edistetään kaksisuuntaista kotoutumista.

